

AOW en Pensioenakkoord 2010/2011; de fiscale aspecten

13 september 2011

Vereniging voor Pensioenrecht

Jeroen Los

ONNO F. BLOM ADVOCATEN

Toe te lichten onderwerpen

- Korte schets wetsontwerp “Wet verhoging pensioenleeftijd naar 66 jaar” (TK, 32 767)
- Korte schets voorontwerp van “Wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW”
- Gevolgen voor bestaande pensioenregelingen

Korte schets wetontwerp “Wet verhoging pensioenleeftijd naar 66 jaar” (TK, 32 767)

- Ingediend op 10 mei 2011
- Regeerakkoord/gedoogakkoord
- Kern: op 1 januari 2020:
 - ◆ AOW-leeftijd: van 65 naar 66 jaar
 - ◆ Opbouwperiode: vanaf 16 – 66 jaar
- Aanscherping Witteveen-kader en fiscale faciliteiten onderhoudsvoorzieningen in derde pijler

Korte schets wetontwerp “Wet verhoging pensioenleeftijd naar 66 jaar” (TK, 32 767)

- Maximum opbouw% OP (per dienstjaar)
 - ◆ eindloon: van 2 naar 1,75
 - ◆ Middelloon: van 2,25 naar 2
 - ◆ Overige pensioensoorten (m.u.v. arbeidsongeschiktheidspensioen) en gepubliceerde beschikbare premiestaffels evenredige verlaging

- Pensioenrichtleeftijd: van thans 65 naar 66 jaar

Korte schets wetontwerp “Wet verhoging pensioenleeftijd naar 66 jaar” (TK, 32 767)

- Inwerking: op 1 januari 2013
- ... Terwijl AOW-leeftijd pas in 2020 omhoog gaat naar 66 jaar
- Reden:
 - ◆ budgettaire doelstelling a € 700 mio
 - ◆ geleidelijke stijging van de feitelijke uittreedleeftijd
- Maakt pensioenregelingen ingewikkelder

Korte schets voorontwerp van “Wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW”

- Aangekondigd met brief d.d. 21 juni 2011
- In feite een vertaling van diverse elementen van Pensioenakkoord 2010/2011 in komende wetteksten
- Kern:
 - ◆ Veel verder gaande wijziging AOW
 - ◆ Minder vergaande wijziging Witteveenkader

Korte schets voorontwerp van ‘Wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW’,

- Veel verder gaande wijziging AOW
- AOW-leeftijd: op 1 januari 2020:
 - ◆ AOW-leeftijd: van 65 naar 66 jaar (= 20,45 – 18,26)
 - ◆ Opbouwperiode: vanaf 16 – 66 jaar
- AOW-leeftijd: op 1 januari 2014 bekendmaking of AOW-leeftijd en opbouwperiode per 1 januari 2025 met 1 jaar omhoog gaan
- Herhalend mechanisme per 5 jaar (max 1 jaar)

Korte schets voorontwerp van ‘Wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW’,

- AOW-uitkering stijgt structureel 0,6% per jaar (van 2013 t/m 2028): totaal 9,6%
- Ook structurele verhoging loopt mee met algemene verhoging AOW op 1/1 en 1/7

Korte schets voorontwerp van ‘Wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW’

- Minder vergaande wijziging Witteveenkader
 - ◆ Per 1 januari 2013: verhoging prl van 65 naar 66 jaar
 - ◆ Per 1 januari 2015: verhoging prl van 66 naar 67 jaar
- Herhalend mechanisme per 5 jaar (max 1 jaar)
- Geen verlaging maximum opbouw%
- Fiscale franchise loopt mee met AOW-ontwikkeling

Korte schets voorontwerp van ‘Wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW’,

- Budgettaire taakstelling a € 700 miljoen euro?
 - ◆ Prl omhoog
 - ◆ Franchise harder omhoog (vanwege 0,6%)
- Bezuinigingsdoelstelling daarom gehaald
- Zie Nota naar aanleiding van het verslag, TK 32 767

Korte schets voorontwerp van ‘Wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW’,

- Flexibilisering ingangsdatum AOW
- Vervroeging
 - ◆ Maximaal 2 jaar
 - ◆ Ingangstijdstip altijd minimaal 65 jaar
 - ◆ Korting 6,5% per heel jaar vervroeging
 - ◆ Altijd per 10%-deel
 - ◆ Pensioeninkomen na vervroeging altijd minimaal netto bijstandsinkomen alleenstaande

Korte schets voorontwerp van ‘Wet Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW’,

- Flexibilisering ingangsdatum AOW
- Uitstel (gaat al in per 1 januari 2013)
 - ◆ Maximaal 5 jaar gerekend vanaf standaard AOW-ingangleeftijd
 - ◆ Nu dus 70 jaar
 - ◆ Altijd per 10%-deel
 - ◆ Uitstel niet mogelijk als daardoor beroep op (meer) wettelijke minimum voorziening moet worden gedaan

Flexibilisering ingangsdatum AOW

- Kan dat alleen in verband met
 - ◆ verlaten arbeidsproces (vervroeging) of
 - ◆ doorwerken (uitstel)?
- Wet LB kent hier wel voorschriften voor
 - ◆ Pensioenvervroeging mag alleen igv verlaten arbeidsproces
 - ◆ Pensioenuitstel mag alleen igv doorwerken
 - ◆ Fiscale voorschriften blijven indirect bepalend voor de feitelijke ingangleeftijd AOW

Gevolgen voor huidige pensioenregelingen

- Verhoging prl heeft waarschijnlijk gevolgen voor bestaande pensioenregelingen
- Aanpassing standaard ingangleeftijd ouderdomspensioen van 65 naar 66 jaar heeft o.a. gevolgen voor
 - ◆ Arbeidsongeschiktheidspensioen
 - ◆ Anw-hiaatpensioen
 - ◆ Gat van één jaar; hoe om te gaan met reeds ingegane AOP + Anw-hiaatpensioen?

Gevolgen voor huidige pensioenregelingen

- **Aanpassing pensioenregelingen reeds arbeidsongeschikten aan ingeperkte Witteveen-kader?**
- **Nota naar aanleiding van het verslag TK 32 767: er komt een respecteringsregel voor bestaande arbeidsongeschikten.**
 - ◆ **pensioenopbouw blijft op prl 65 jaar**
 - ◆ **dat lost ook de reeds lopende arbeidsongeschiktheidspensioenen op**

Gevolgen voor huidige pensioenregelingen

- 15 jaarsinkkoopregeling (zie Uitvoeringsbesluit pensioenaspecten Sociaal Akkoord 2004)
 - ◆ Fiscale ruimte over dienstjaren tot 2006
 - ◆ Nota naar aanleiding van het verslag TK 32 767: in te kopen ouderdompensioen mag gebaseerd blijven op prl 65 jaar
 - ◆ Berust op gedane toezeggingen

Gevolgen voor huidige pensioenregelingen

- 100%-grens
- Uitstel AOW-ingangsdatum
 - ◆ Art. 18a, lid 4, 4de, Wet LB: als na leeftijd 65 als gevolg van uitstel OP + AOW 100% bedraagt, moet OP ingaan
 - ◆ Voorwaarde: doorwerken
- Als gevolg van
 - ◆ structurele verhoging 0,6% per jaar +
 - ◆ actuariële oprenting a 6,5% per jaar uitstel
 - ◆ wordt 100%-grens sneller bereikt

Gevolgen voor huidige pensioenregelingen

- Hoofdstuk 4.5 Uitwerking memorandum 9 juni 2011
 - ◆ Aanzet aanpassingsmechanisme financiële schokken
 - ◆ Toekenning surplus aan deelnemers/pensioengerechtigden
 - ◆ Premiëneutralisatie
- Pleidooi om 100%-grens af te schaffen

Pensoenregeling aanpassen n.a.v. inperking Witteveen-kader vanaf 1 januari 2013 respectievelijk 2015

- Diverse bruto loonbestanddelen langslopen
- Nog niet gebruikte diensttijd
- Opbouwpercentages per dienstjaar oprekken
- Opbouwruimte in risicopartnerpensioen
- Gegarandeerde indexatie maximaal 3%

Pensioenovereenkomst over reeds verstreken diensttijd

- Let op:
- Art. 38b Wet LB: bestaande aanspraken blijven onderworpen aan Wet LB bepalingen die gelden op tijdstip van ontstaan aanspraken
- Bv. Voor een in 2014 overeengekomen aanspraak op OP m.b.t. diensttijd vóór 2013 geldt prl van 66 jaar (niet van 65 jaar)

Ingewikkeld

- Alleen al de wijziging van het Witteveen-kader veroorzaakt 3 pensioenrichtleeftijden in de periode 31 december 2012 t/m 1 januari 2015 (65, 66 respectievelijk 67 jaar)
- Flexibilisering AOW
- Dit maakt pensioenregelingen nog complexer dan ze al zijn